

Certifieringsregel för

Byggarbetsmiljösamordnare (BAS)

- BAS-P för planering och projektering
- BAS-U för utförandet av ett byggnads- eller anläggningsarbete

Förord

Certifiering innebär bestyrkande från en oberoende tredjepart att personen uppfyller krav i standard eller annan form av specifikation. Certifiering av personer vid RISE baseras på standarden SS-EN ISO/IEC 17024.

Denna certifieringsregel anger villkor för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare (BAS).

Certifieringsregeln är framtagen med hjälp av en referensgrupp. Referensgruppen består av relevanta intressenter i den aktuella branschen. Revidering av certifieringsregeln kan bli aktuell som en följd av erfarenheter av certifieringsregelns tillämpning. RISE äger certifieringsregeln.

I Sverige råder stor frihet på arbetsmarknaden för många yrkesgrupper att verka utan krav på yrkesbevis eller krav på fackutbildning. Genom att vi på RISE blir anlitade för att utföra oberoende granskningar och att ställa ut certifikat, kan vi på så sätt hjälpa till att validera och kvalitetssäkra yrkeskompetenser. Detta ger en ökad trovärdighet för yrkesutövarna, samtidigt som det kan skapa visshet för de certifierades uppdragsgivare.

Borås 2017-12-05

Dag Sjöholm

RISE Research Institutes of Sweden AB
Certifiering

Huvudkontor:
Box 857
SE-501 15 BORÅS
Sweden

Telefon +46 10 516 50 00
Fax +46 33 13 55 02
E-mail info@ri.se
Internet www.sp.se

Personcertifiering nås via
Box 553
SE-371 23 KARLSKRONA
Sweden

Telefon +46 10 516 63 00
Fax +46 455 206 88
E-mail fragor.person@ri.se
Internet www.sp.se/personcertifiering

Innehållsförteckning

Förord	2
1. Omfattning	4
1.1 Arbetsbeskrivning	4
1.2 Bakgrund	4
1.3 Behörigheter	5
2 Krav på utbildning, erfarenhet och kompetens	5
2.1 Utbildning	5
2.2 Arbetslivserfarenhet	5
2.3 Lämplighet	6
2.4 Krav på kunskaper om bygglagstiftningen m.m.	6
3 Certifieringsprocessen	6
3.1 Allmänt	6
3.2 Ansökan	7
3.3 Granskning av ansökan	7
3.4 Examination - tentamen	7
3.4.1 Krav på godkänt resultat	7
3.5 Granskning och beslut	8
3.6 Certifikatets giltighet och årsrapportering	8
3.7 Förnyelse av certifiering	8
3.8 Innehavarens informationskyldighet	9
3.9 Förändringar i certifieringen	9
4 Övriga villkor för certifiering	9
5 Referenser	9

1. Omfattning

Denna regel omfattar krav för certifiering av personer i rollen som byggarbetsmiljösamordnare (BAS). Certifieringsregeln innehåller de väsentliga delar som finns i kravspecifikationen för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare. I de fall certifieringsregeln hänvisar till lagar, föreskrifter, standarder etc så är det alltid den senaste versionen/ändringen som gäller.

1.1 Arbetsbeskrivning

Arbetsuppgiften för en certifierad byggarbetsmiljösamordnare är primärt att agera för en säker arbetsmiljö. Byggherren har ett ansvar för att beakta arbetsmiljösynpunkter under planering och projektering och samordna gemensamma åtgärder kring arbetsmiljön genom hela byggprocessen. Byggherren ska därför utse lämpliga byggarbetsmiljösamordnare för såväl planering, BAS-P, som för utförande, BAS-U.

BAS-P ska samordna och sammanställa de underlag som tas fram av de olika projektörerna (arkitekter, ingenjörer och andra tekniska konsulter) samt planera och projektera utifrån arbetsmiljö och säkerhet. Detta ska BAS-P göra i en arbetsmiljöplan som ska finnas innan en byggarbetsplats etableras. Praktiskt innebär det att BAS-P granskar ritningar och andra tekniska beskrivningar från projektörerna så att arbeten kan utföras säkert och olika arbeten inte skapar risker för varandra.

BAS-U är byggarbetsmiljösamordnare under utförandet, det vill säga i det praktiska byggskedet. BAS-U är den som samordnar olika entreprenörers arbeten i byggskedet så den ena entreprenören inte skapar risker för den andra. Detta gör BAS-U genom att bland annat organisera skyddsarbetet.

1.2 Bakgrund

Kravspecifikationen är framtagen av Samrådsgruppen (Scheme Committee) för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare*

Inom bygg- och anläggningsbranschen sker många olyckor, ibland med dödlig utgång. Enligt arbetsmiljölagen ska Byggherren för varje byggprojekt utse en lämplig BAS-P och en lämplig BAS-U. För att vara lämplig ska den utsedda BAS-personen ha den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs för att kunna utföra de uppgifter som åligger denne enligt Arbetsmiljölagen och AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete med kommande ändringar. Byggherren ska kunna styrka BAS:s kompetens och lämplighet och syftet med certifieringen är att ett oberoende certifieringsorgan utifrån definierade krav på allmän teknisk kunskap, yrkeserfarenhet, lämplighet för uppgiften och dokumenterad kunskap genom prov kan styrka att en person har relevanta kvalifikationer. Detta kan göra det lättare för en byggherre att utse en lämplig BAS.

* Samrådsgruppen består av certifieringsorgan, branschrepresentanter, utbildare och myndigheter.

1.3 Behörigheter

2 § Certifiering får lämnas för:

- 1 behörighet *Normal* för mindre flerbostadshus, kontorshus, industribyggnader, barnstugor och anläggningsprojekt
- 2 behörighet *Kvalificerad* för större eller komplicerade byggnads- och anläggningsprojekt

Anmärkning

Med mindre anläggningsprojekt avses t ex anläggning av busshållplats.

2 Krav på utbildning, erfarenhet och kompetens

2.1 Utbildning

3 § För att få behörighet *Normal* respektive *Kvalificerad* skall den sökande ha allmän teknisk kunskap från genomförd relevant teknisk utbildning, eller ha sammanlagt minst tio års dokumenterad yrkeserfarenhet inom relevanta meriterande områden enligt 4-7 §§.

Exempel på godtagbar examen är

- 1 högskoleutbildning, motsvarande minst 80 poäng, med innehåll om bygg-, anläggnings- eller installationsteknik, eller teknisk utbildning med inriktning på arbetsmiljö
- 2 examen från relevant yrkesteknisk utbildning (KY), relevant ingenjörsexamen från tidigare fyraårigt tekniskt gymnasium,
- 3 examen från annan utbildning som bedöms som likvärdig, t ex utländsk utbildning.

2.2 Arbetslivserfarenhet

Den sökande ska med intyg eller med annan verifierbar information styrka praktisk erfarenhet som erhållits genom arbete inom bygg-, installations- eller anläggningstekniskt område och till väsentlig del för den behörighetsnivå som certifieringen avser.

4 § BAS-P, behörighet *Normal*

För behörighet BAS-P *Normal* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst fem år, varav minst tre år skall avse arbete med projektering eller projekteringsledning.

Anmärkning

Med arbete inom projektering eller projekteringsledning avses arbete som innebär ledande och självständig handläggning av projekt. Även arbete som BAS-P är meriterande.

5 § BAS-P, behörighet *Kvalificerad*

För behörighet BAS-P *Kvalificerad* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst sju år, varav minst fem år skall avse arbete med projektering eller projekteringsledning.

Anmärkning

Med arbete inom projektering eller projekteringsledning avses arbete som innebär ledande och självständig handläggning av projekt. Även arbete som BAS-P är meriterande.

6 § BAS-U, behörighet Normal

För behörighet BAS-U Normal krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst fem år, varav minst tre år skall avse arbete inom produktionsledning eller byggledning.

Anmärkning

Med arbete inom byggledning avses arbete i ledande ställning på en byggarbetsplats. Även arbete som BAS-U är meriterande.

7 § BAS-U, behörighet Kvalificerad

För behörighet BAS-U Kvalificerad krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst sju år, varav minst fem år inom produktionsledning eller byggledning.

Anmärkning

Med arbete inom byggledning avses arbete i ledande ställning på en byggarbetsplats. Även arbete som BAS-U är meriterande.

Erfarenheten styrks med tjänstgöringsintyg eller annan likvärdig dokumentation. Med intyg menas ett dokument som redovisar den sökandes erfarenhet, men har en annan person än den sökande som intygsgivare. Intygsgivaren kan vara arbetsgivare, uppdragsgivare eller annan betrodd person som har kompetens och möjlighet att utöva insyn i den sökandes yrkesbana. Certifieringsorganet kontrollerar regelbundet med stickprov att intygade uppgifter är med verkligheten överensstämmande.

2.3 Lämplighet

8 § Sökandes lämplighet för uppgiften skall styrkas med ett lämplighetsintyg, t ex från arbetsgivare eller uppdragsgivare. Det skall framgå att intygsgivaren anser att sökande är lämplig för de uppgifter som åligger en certifierad byggarbetsmiljösamordnare.

Anmärkning

Lämplighetsintyget bör inte vara äldre än 1 år.

2.4 Krav på kunskaper om bygglagstiftningen m.m.

9 § Den sökandes kunskap och kännedom om Arbetsmiljölagen, Arbetsmiljöförordningen, tillhörande föreskrifter, praktisk samordning samt grundläggande arbetsmiljökunskap, och dess tillämpning, skall kontrolleras genom skriftligt prov.

Kunskapskraven för BAS-P och BAS-U framgår av litteraturförteckningen som tillhandahålls av certifieringsorganet. För BAS-P ligger fokus på projektering och planering och för BAS-U ligger fokus på utförandefasen.

3 Certifieringsprocessen

3.1 Allmänt

För att bli certifierad som byggarbetsmiljösamordnare behöver aktiviteterna i nedanstående certifieringsprocess följas. Vissa aktiviteter åligger den sökande att utföra och andra aktiviteter åligger RISE att utföra.

3.2 Ansökan

Ansökan sker i följande steg:

- a) Den sökande ansöker om certifiering via ansökan som finns på RISE webbplats under personcertifiering. I och med att ansökan skickas in accepteras "RISE allmänna villkor" och "Generella villkor för personcertifiering" samt RISE hantering av personuppgifter (PUL).
- b) Den sökande faktureras en ansökningsavgift. Oavsett om den sökande uppfyller kraven eller inte, sker det ingen återbetalning.
- c) Den sökande får tillgång till RISE kundportal genom en aktiveringskod som skickas ut efter ansökan. Den sökande loggar in till RISE kundportal och laddar där upp intyg och andra dokument som krävs för bedömning av den sökandes kompetens för certifiering.

3.3 Granskning av ansökan

Vid granskningen av ansökan kontrollerar RISE att ansökan är komplett, och att ansökan kan hanteras inom reglerna. Den sökandes redovisade kompetens bedöms av RISE certifieringsingenjör. Om certifieringsingenjören bedömer att ansökan inte är fullständig behöver den sökande komplettera med ytterligare information eller dokument. Utöver granskning av ansökan krävs att den sökande har skrivit ett godkänt kunskapsprov i regi av RISE (se examination) för att bli certifierad.

3.4 Examination - tentamen

Examination innebär att kandidaten genomgår kunskapsprövning. Prövningen sker i form av skriftlig tentamen. För att kunna bli certifierad ska denna prövning vara slutförd med godkänt resultat. Denna prövning tillhandahålls av RISE och bokas via RISE eller via utbildningsföretag som RISE har avtal med.

Tentamen består av två delar:

Del 1 – gemensam lagstiftning för BAS P och BAS-U

Del 2 – specifik lagstiftning för BAS-P eller BAS-U

Vid ansökningstillfället får godkänd tentamen vara högst 2 år gammal. Dock kan eventuella väsentliga ändringar i lagstiftning som tillkommer sent, göra att en tidigare tentamen blir inaktuell och att en ny tentamen kan krävas i direkt anslutning till ansökningstillfället.

3.4.1 Krav på godkänt resultat

Kandidaten ska styrka sin kunskap inom området genom att uppnå godkänt resultat på en grundläggande tentamen. För att uppnå godkänt resultat ska kandidaten klara 70 % av maxpoängen. Kraven på godkänt resultat gäller vid nyansökan och förnyelseansökan (vid omcertifiering).

Om kandidaten inte uppfyller kraven på godkänt resultat vid tentamen för nyansökan och förnyelseansökan kan omtentamen ske. Omtentamen ska äga rum inom 6 månader från första tentamenstillfället. Efter 3 underkända tentamina måste kandidaten ha ett uppehåll på minst 1 år innan ny omtentamen kan ske. Ny tentamen upprättas vid varje omtentamen.

3.5 Granskning och beslut

När granskningen av kandidatens kompetens är färdigbehandlad lämnas ärendet över till en certifieringsingenjör som inte har varit involverad i handläggningen inför beslut. När ett beslut är fattat skickar RISE ut beslutsbeskedet och papperskopia på certifikatet om kandidaten valt detta i sin ansökan. Aktuell status i handläggningen av ärendet går alltid att utläsa i kundportalen.

När beslut om certifiering är fattat kan den certifierade kunden logga in på kundportalen för att ladda hem ytterligare kopia på certifikatet. Får kandidaten avslag på ansökan om certifikat redovisas skälen för detta. Kandidaten har möjlighet att överklaga beslutet i enlighet med "Generella villkor för personcertifiering".

3.6 Certifikatets giltighet och årsrapportering

Giltighetstiden för certifikatet är fem år. Certifikatet gäller under förutsättning att certifikatsinnehavaren årligen har sänt in årsrapport till RISE som redovisar arbetslivserfarenhet som byggarbetsmiljösamordnare samt information om eventuellt genomförd fortbildning.

Även "nollrapportering" ska lämnas in, det vill säga om certifikatsinnehavaren inte haft några uppdrag eller utbildningar under certifieringsperioden. Det är certifikatsinnehavarens ansvar att bevaka de datum som gäller för årsrapportering och certifikatets giltighet, samt att höra av sig till RISE i god tid för årsrapportering och förnyelse av certifikatet. I regel är dock RISE behjälpliga med detta.

För granskning av årsrapport fakturerar RISE en avgift.

3.7 Förnyelse av certifiering

När innevarande certifieringsperiod går ut för ett certifikat har certifikatsinnehavaren möjlighet att certifiera om sig för en ny period. Förnyelse kan göras inom ett år efter att tidigare certifiering gått ut. Förnyelsen följer samma process som vid en ny ansökan om certifiering, vilket innebär att den sökande genomgår kapitel 3.2 – 3.6.

Vid ansökan om förnyelse ska den sökande skicka in:

- a) Ansökan om förnyelse, se kapitel 3.2
- b) Årsrapport för det senaste året, se kapitel 3.6
- c) Lämplighetsintyg, se kapitel 2.3
- d) Intyg om genomförd godkänd tentamen, se kapitel 3.4

Vid förnyelse av certifiering har den sökande rätt till förenklad kunskapsprövning under förutsättning att den sökande har arbetat i väsentlig omfattning under certifikatets giltighetstid. Arbete i väsentlig omfattning bör motsvara 3 projekt som byggarbetsmiljösamordnare på den behörighetsnivå som certifieringen avser.

Om den sökande inte uppfyller förnyelsekraven kan ansökan istället hanteras som en ansökan om ny certifiering.

3.8 Innehavarens informationskyldighet

Innehavaren av certifikatet ska utan dröjsmål informera RISE om ändringar i förhållanden som kan påverka förmågan att uppfylla kraven för certifieringen.

3.9 Förändringar i certifieringen

När det sker ändringar i certifieringsregeln som kräver ytterligare utvärdering kommer RISE att informera om vad som krävs av den certifierade för att uppfylla de ändrade kraven.

4 Övriga villkor för certifiering

Det är möjligt att rapportera klagomål mot en person som RISE har certifierat. Klagomålet ska vara skriftligt och ska handla om brister som har en tydlig koppling till kraven i denna certifieringsregel. RISE bekräftar till den klagande om klagomålet är relaterat till aktiviteter som RISE är ansvarig för. Om klagomålet är betydande informerar RISE även den certifierade personen. RISE utreder klagomålet och den klagande får information under utredningens gång. Beslut i klagomålet fattas av en person som inte har varit involverad i det uppdraget som klagomålet avser. Beslutet meddelas den klagande. Civilrättsliga tvister hanteras av domstol. Klagomål mot RISE certifieringsbeslut eller avslag om certifiering hanteras av RISE Certifieringsstyrelse.

Utfärdat certifikat kan återkallas av RISE, tillfälligt eller definitivt, om villkoren för certifieringen inte är uppfyllda. Detta och andra specifika villkor för personcertifiering framgår av "Generella villkor för personcertifiering" i RISE INFO 2010:33.

En person med giltigt certifikat har möjlighet att marknadsföra detta genom att använda certifieringsmärket eller logotyp från RISE. Villkor för användningen av märken och logotyper framgår av information på RISE webbplats alternativt kan informationen erhållas direkt från RISE. När certifikat upphör att gälla, upphör personens eller företagets rätt att marknadsföra certifikatet.

5 Referenser

SS-EN ISO/IEC 17024 Bedömning av överensstämmelse – Krav på organ som certifierar personer

Kravspecifikation för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare